

Práva a povinnosti pacienta

Práva pacienta

ZDRAVOTNÍ SLUŽBY

- Pacient má právo na poskytování zdravotních služeb na **náležitě odborné úrovni**, kterou se rozumí poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.
- Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho **svobodným a informovaným souhlasem**, není-li stanoveno zákonem jinak (např. případy nařízené izolace u závažných infekcí, povinné léčení podle zákona apod.).
- Pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo:
 - na úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost a respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb,
 - zvolit si poskytovatele oprávněného k poskytnutí zdravotních služeb, které odpovídají zdravotním potřebám pacienta, a zdravotnické zařízení,
 - vyžádat si konzultační služby** od jiného poskytovatele, popřípadě zdravotnického pracovníka, než který mu poskytuje zdravotní služby; to neplatí, jde-li o poskytování neodkladné péče nebo o osoby ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence,
 - být seznámen s vnitřním řádem zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče,
 - na **nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce**, popřípadě osoby určené zákonným zástupcem, pěstouna nebo jiné osoby, do jejíž péče byl pacient na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu svěřen, je-li nezletilou osobou nebo osobou zbavenou způsobilosti k právním úkonům, nebo osobou s omezenou způsobilostí k právním úkonům tak, že není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí, dále na **přítomnost osoby blízké** nebo osoby určené pacientem, **pokud to provoz a vybavení nemocnice umožňuje a přítomnost těchto osob nenaruší poskytování zdravotních služeb**. Ošetřující lékař je oprávněn rozhodnout, ve kterých případech z provozních či odborných důvodů přítomnost zákonného zástupce či jiné výše uvedené osoby u konkrétní zdravotní služby nebo zákroku umožnit nelze.
 - být předem **informován o ceně** poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady, pokud to jeho zdravotní stav umožňuje,
 - znát jména a příjmení zdravotnických pracovníků** a jiných odborných pracovníků přímo zúčastněných na poskytování zdravotních služeb a osob připravujících se u poskytovatele na výkon zdravotnického povolání, které jsou při poskytování zdravotních služeb přítomny, popřípadě provádějí činnosti, které jsou součástí výuky,
 - odmítnout přítomnost osob**, které nejsou na poskytování zdravotních služeb přímo zúčastněny, a osob připravujících se na výkon povolání zdravotnického pracovníka – těmto osobám má pacient právo zakázat nahlížet do zdravotnické dokumentace o něm vedené,
 - přijímat návštěvy** v nemocnici a to s ohledem na svůj zdravotní stav a v souladu s vnitřním řádem nemocnice a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů,
 - přijímat v nemocnici **duchovní péči a duchovní podporu** od duchovních církví a náboženských společností registrovaných v České republice nebo od osob pověřených výkonem duchovenské činnosti v souladu s vnitřním řádem nemocnice a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů, a s ohledem na svůj zdravotní stav,
 - na poskytování zdravotních služeb v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb.
- Pacient je oprávněn podat stížnost proti postupu nemocnice při poskytování zdravotních služeb nebo proti činnostem souvisejícím se zdravotními službami. Stížnost podle zákona o zdravotních službách podává pacient poskytovateli zdravotní služby, tedy příslušné nemocnici na ředitelství, prostřednictvím podatelny apod. (způsob podání a místa, kde je možné stížnost podat, jsou zveřejněny na webových stránkách nemocnice a jsou veřejně dostupné v prostorách nemocnice). Není-li pacient s vyřízením stížnosti spokojen, je oprávněn obrátit se na krajský úřad.

KOMUNIKACE

- Pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy zapříčiněnými zdravotními důvody má při komunikaci související s poskytováním zdravotních služeb **právo dorozumívat se způsobem pro něj srozumitelným** a dorozumívacími prostředky, které si sám zvolí, včetně způsobů založených na tlumočení druhou osobou. Tlumočení není hrazeno ze zdravotního pojištění a úhradu nemůže proto poskytnout poskytovatel zdravotních služeb.
- Pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá **psa se speciálním výcvikem**, má právo s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení, a to způsobem stanoveným vnitřním řádem tak, aby nebyla porušována práva ostatních pacientů.

PODÁVÁNÍ INFORMACÍ

- Pacient má právo **být** informován srozumitelným způsobem v dostatečném rozsahu **o zdravotním stavu a navrženém individuálním léčebném postupu** a všech jeho změnách a klást doplňující otázky vztahující se k jeho zdravotnímu stavu a navrhovaným zdravotním službám, které musí být srozumitelně zodpovězeny.

Datum poslední aktualizace: 16.5.2022

8. Pacient má možnost **vzdát se podání informace o svém zdravotním stavu**, popřípadě může určit, které osobě má být informace podána.
9. Pacient může při přijetí do péče **určit osoby, které mohou být informovány** o jeho zdravotním stavu, a současně může určit, zda tyto osoby **mohou nahlížet** do zdravotnické dokumentace o něm vedené nebo do jiných zápisů vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu, pořizovat si výpisy nebo kopie těchto dokumentů **a zda mohou** v případech, kdy pacient nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav vyslovit souhlas s poskytováním zdravotních služeb, a nejde-li o zdravotní služby, které lze poskytnout bez souhlasu, **vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb**.
10. Pacient může určit osoby nebo **vyslovit zákaz** poskytovat informace o zdravotním stavu kterékoliv osobě kdykoliv po přijetí do péče, rovněž může určení osoby nebo vyslovení zákazu poskytovat informace o zdravotním stavu kdykoliv odvolat. Záznam o vyjádření pacienta je součástí zdravotnické dokumentace o něm vedené; záznam podepíše pacient a zdravotnický pracovník. Součástí záznamu je rovněž sdělení pacienta, jakým způsobem mohou být informace o jeho zdravotním stavu sdělovány.
11. Pacient má právo nahlížet do zdravotnické dokumentace o něm vedené, pořizovat si výpisy nebo kopie, a to v přítomnosti osoby pověřené nemocnicí, přičemž nesmí být rušeno poskytování zdravotních služeb. Zákon stanoví lhůtu 30 dnů pro vyřízení této žádosti pacienta. Zpracování výpisů a kopií je zpoplatněno dle ceníku nemocnice.

DŘÍVE VYSLOVENÉ PŘÁNÍ

12. Pacient může pro případ, kdy by se dostal do takového zdravotního stavu, ve kterém nebude schopen vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb a způsobem jejich poskytnutí, tento souhlas nebo nesouhlas předem vyslovit (dále jen „dříve vyslovené přání“).
13. Zdravotnický pracovník bude brát zřetel na dříve vyslovené přání pacienta, má-li ho k dispozici, a to za podmínky, že v době poskytování zdravotních služeb nastala předvídatelná situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje, a pacient je v takovém zdravotním stavu, kdy není schopen vyslovit nový souhlas nebo nesouhlas.
14. Bude respektováno jen takové dříve vyslovené přání, které bylo učiněno na základě písemného poučení pacienta o důsledcích jeho rozhodnutí, a to praktickým lékařem, u něhož je pacient registrován, nebo jiným odborným ošetřujícím lékařem, s jehož odborností dříve vyslovené přání souvisí. Dříve vyslovené přání musí mít písemnou formu a musí být opatřeno úředně ověřeným podpisem pacienta. Součástí dříve vysloveného přání je písemné poučení.
15. Pacient může učinit dříve vyslovené přání též při přijetí do péče nemocnice nebo kdykoliv v průběhu hospitalizace, a to pro poskytování zdravotních služeb zajišťovaných nemocnicí. Takto vyslovené přání se zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi, záznam podepíše pacient, zdravotnický pracovník a svědek.
16. Dříve vyslovené přání není třeba respektovat, pokud od doby jeho vyslovení došlo v poskytování zdravotních služeb, k nimž se toto přání vztahuje, k takovému vývoji, že lze důvodně předpokládat, že by pacient vyslovil souhlas s jejich poskytnutím. Rozhodnutí o nerespektování dříve vysloveného přání pacienta a důvody, které k němu vedly, se zaznamenají do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Dříve vyslovené přání není také respektováno, pokud nabádá k takovým postupům, jejichž výsledkem je aktivní způsobení smrti, pokud by jeho splnění mohlo ohrozit jiné osoby a pokud byly v době, kdy poskytovatel neměl k dispozici dříve vyslovené přání, započaty takové zdravotní výkony, jejichž přerušování by vedlo k aktivnímu způsobení smrti. Dříve vyslovené přání nelze uplatnit, jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty zbavené způsobilosti k právním úkonům.

Povinnosti pacienta

1. Pacient je při poskytování zdravotních služeb povinen:
 - a. **dodržovat** navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
 - b. řídit se **vnitřním řádem** nemocnice,
 - c. uhradit nemocnici cenu poskytnutých zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo jiných zdrojů, které mu byly poskytnuty s jeho souhlasem,
 - d. **pravdivě informovat** ošetřujícího zdravotnického pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb,
 - e. **nepožívat během hospitalizace alkohol nebo jiné návykové látky** a podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetřením za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek,
 - f. **na výzvu prokázat svou totožnost** občanským průkazem; jestliže pacient odmítne prokázání totožnosti, může nemocnice odmítnout poskytnutí zdravotní služby, nejde-li o pacienta, kterému je třeba poskytnout neodkladnou péči.
2. **Zákaz kouření** - kouření je ve vnitřních prostorách nemocnice zakázáno (vyjma psychiatrického oddělení). Kouření na místě zákonem zakázaných je považováno za přešůpek, za který může správní orgán uložit pokutu až do výše 10.000 Kč. V případě odmítnutí podřídit se uvedenému postupu jsou pověřeni zaměstnanci nemocnice oprávněni požádat Městskou policii nebo Policii České republiky o zákrok směřující k dodržení zákazu. Kouření pacienta může být navíc hodnoceno jako nedodržení navrženého individuálního léčebného postupu. Neuposlechnutí výzvy k okamžitému dodržení zákazu kouření může být v takovém případě důvodem k ukončení hospitalizace.